

Szerkesztőségi iroda

Főtit. Szt. Ferenczek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitvókör és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak

MŰRAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI BETILAP.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi társadalmi és közérlelő szótár”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár”, az „Aló-Muraközi Takarékpénztár” és „Önszolgáló-szövetkezet” s a Muraköz-hegyvidéki köznevelődési „Önképzőtör” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . 4 frt
Fél évre . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések megfizetendők:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brünnen: Stern M.

Nyitvókör 10 fr.

A sorsjátékok és az értékpapírok.

A hazánkban és ezt megelőzőleg Ausztriában is életbe léptetett új sorsjegytörvény közgazdasági fontossága mindenestre abban is keresendő, hogy a véletlen től függő hirtelen vagyon szerzést lehet lenné lenni, illetve megnehezíteni kívánja. Czelja tehát következetesen eltörölni — a szükség parancsa szerint — minden oly intézkedést, mely a hirtelen vagyonszerzést elősegítheti, végpontjában pedig megfélemleni ama közérdeknek, mely a kislutri előlétsében nyilvánul.

Hogy ez új sorsjegytörvény végcélök előkészítésére szolgál, nem tagadható, mert e törvény intézkedésénél fogva már a jelenben is megszűnik a sorsjegyek forgalmi képességét jövőre pedig új sorsjegyek kibocsátását — kivéve állami vagy közhasznú célokra — majdnem lehetetlenné teszi.

Figyelemreméltó intézkedéseket foglal magában a magyar törvény, különösen az igérvényüzletet illetően is, mely szerint igérvények csakis 10) frt névértékű sorsjegyek után adhatók ki és ezek is csak üzleti helyiségben árusíthatók el. A törvény eme intézkedése hazánkban annál is fontosabb, mert az eddigi, mondhatni e téren zilált viszonyok mellett, számos visszaélésnek tág tere nyitott, anélkül, hogy a tájékozatlan és megkárosított igérvényvevő tejes kárpótlást nyerhetett volna.

Egészben véve az új sorsjegytörvény kövételme gyanánt jelentkezik a soci-

álismus alapokon berendezett modern államéletnek, melyben csak a tisztességes munka párosulva az okszerű takarékosággal bír jogosultsággal.

Egyébánt, a modern nyugati államokban a nálunk most e téren kezdeményezett intézkedés — már nagyon régi keletű, miért is a nyugati államokban ugy a sorsjegy mint a kis lutri vagy épen nem vagy csak annak egyik neme áll még fenn. Így például Angliában a sorsjegy és lutri — a mi fopalmánk szerint — tel esen ismeretlen intézmény. Franciaországban csak a községek voltak feljogosítva — kormány engedélyje mellett — beruházási kölcsönök sorsjegy alakjában felvenni.

Poroszország minket megelőzőleg az utolsó állam mely még 1871. évben kimondotta, hogy sorsjegyek ezentúl csak végszükségben és kizárólag állami célokra bocsáthatók ki.

De másutt is, ahol a kis lutri pénzügyi viszonyoknál fogva nem volt megszüntethető, intézkedések tettek hogy az esetleges nyeremények ne készpénzben, hanem más értékekben adassanak ki.

Így például Olaszországban a kis lutri nyereményei olasz postatakarékpénztári könyvecskében fizetettek ki, ez által is jelezní akarván, hogy a pénz meg tartására csak egy mód szolgál és ez a takarékoság.

Hazánkban sajnos, e két szélsőség a kis lutri és a postatakarékpénztár még nem találta fel összekötő pontját — de

sőt ellenkezőleg a kis lutri nagy kárára van a postatakarékpénztári intézménynek, ami a mostani viszonyok mellett a dolog természetében relik, mert hiába, nagy azok száma még most is, akik a bizonytalan, nagyjában ki nem zárt könnyű vagyonszerzésnek elsőbbséget adnak, a hosszú éveken át takarékoság útján minden bizonynyal megszerezhető jöletnek. A könnyen vagyont házások nem azt nézik, hogy hány azon ezek száma akik elbuktak, hanem csak azt, hogy hány azon egyesek szám, kik jöletüket a saját szerencséjüknek és a szerencse keréknek kó szönhetik.

Visszatérve az új sorsjegytörvénynek az igérvény üzletre vonatkozó intézkedésére, kétségtelen, hogy az igérvényüzletnél egyesek által elkövetett visszaélések szoros kapcsolatban állanak az értékpapír üzletnél is oly gyakran tapasztalt visszaességekkel, melyek a tárgy természeténél fogva törvényhozási intézkedés nem mindig igérvénynek.

Ismeretes, hogy a szelvényes értékpapíroknál — a folyó kamatok a leszámlolási napot megelőző napig hozhatók az eladó által számításba; önkényt értetődik, hogy a megvett értékpapír szelvénye a vásárlás napától az esedékesség napjáig a vevő javára kamatozik.

Ezen számítási mód ellen bizonyára nem lehet senkinek sem kifogása, mert mi sem természetesebb, hogy azt, aminek élvezetében lé ett, meg kell térítenie az ese-

A „Muraköz” tárczája.

Az erdőben.

(...nak...)

HA TUDNÁK azt az emberek, hány Réme van az éjszakának,
Mi sic kaczag vad örülettel
Az erdőn, ha világ támad! . . .
Kezdetben gyenge sógás bűgás, . . .
Titok, mit senki meg nem od;
Szövője rég a föld alatt már,
S most vadozja a századot.
Ott valaki egy esküi átkoz.
Mit esafia, rü szív megszegett;
Ít hangzott el e fak alatti, e
Vén tölgy még örzi a nevet . . .
Megasalt leányók járnak dalva.
Kiket forgóba szít a bú . . .
Az erdő megtelik sötéttel,
A szel örít sikojjal fú! . . .
Haragos, barna fehé tábor
Az erdőn vég hűmpölög,
Mely keble százszor veri vissza,

S a dörgés, zúgás most örök.
S a hangzavarból rémes zajjal,
Kiri egy lomp koppanás;
Vélőtlen, vasos lábszárcsontok
Csapódnak össze, . . . semmi más!
S a nint mind újból összecsapnak,
Mint parbjutvivó lovagok;
Kitut a csont kevés sörője,
Oly kékes fényt in az adott . . .
A vadász lányát ketten szerették:
A grót urti s egy pór legény.
A pór vágyáért élet adta;
Daiolták már ez eseményt.
A gróf egyedül! . . . A lány dacza
Csak jobban szia vágyait . . .
Egy e-ókot, hogy a pórt feledje. —
Ügy remítgeté álmait! —
Egy golyó lett a vége újra, —
Soknak az a megavatója!
S temetlen ott hevert a két test
Az erdőn sok idő óta.
A kóbor szellő sárga lombbal,
Futó lombbal betakarja;
Undok férgék egész seregét
Lzmok neveiték alatta . . .
S a csontváz, mint egy százados rom,

Önnyalától összeroskad;
Itt-ott egy része, mit játékból
Rókakölykek széjjelhordtak.
S telen, ha éhe végig bajta
Vadat, az erdő avarán;
Szász larkas a koponyát is
Megörítte rüt agyarán.
A tobbit, azt bész harezba vonja
A vad, törhetlen gyüöllet,
S csatáznak, vivnak és a zajra
A vadász lánya megremeg.
A völgytorokban a viharral
Versenyt nyí az ordas farka;
Dögre unszolta szörnyü éhe,
S most a vész odvába hajta.
Minha órjas hurok volnának:
Hinden tenyészal hangot ad;
Nagyot reosson s a vén tölgy kérge
Teitől tövig meghasad.
E hangzavarba beleolvad.
A cinczerek zissenése;
Íly titkos narag moraja e
Ballada mótő zeneje!

SZOMBATFAY BÁLINT.

dékességig pedig a vevő csak a saját lőkejét kamatoztatja.

Mind a mellett előfordultak — hangsúlyozzuk, csakis szórványosan esetek, midőn a tájékozatlan értékpapir tulajdonos oly nemű fölvilágosítást nyert, hogy az illető eladó — az értékpapirt olosóbban adja el, mint bármely más bankház — ajánlatának pedig olyképen tartotta szavát, hogy a következő esedékeségi szelvényt az értékpapirról levágta és a vevőnek az értékpapirosért csupán a napi árfolyamat hozta számításba. Az értékpapir, ily felszámítás mellett a vevő előtt olosóbbnak látszik, holott nemcsak hogy nem vette előnyösen az értékpapiros, hanem tényleg kárt szenvedett mellette; mert a megvett értékpapir a legközelebbi szelvényesedékeséggel mit sem kamatoz, holott az eladó az eladott értékpapir kamatját élvezte, illetve a szelvény-beváltásánál élvezte.

Mi sem ajánlatosabb tehát, mint az, hogy értékpapirjaink beszerzésénél keressük fel azon forrásokat hol a legnagyobb pontosságra számíthatunk és ahol az értékpapir vevők közt nem tetetik különbség az iránt, vajlon az illető az értékpapirok számos szövevényes számításával és kezelésével tisztában van-e vagy sem

E célznak megfelelő állami intézményünk a postatakarékpénztár, melynek értékpapir üzletága is egyre nagyobb lendületet vesz, fényesen beigazolván ama váratkozást, hogy nemcsak a takarékoságot, hanem könnyű hozzáférhetőségénél fogva az értékpapiroknak — a társadalom minden rétegében való terjesztését napról napra fokozni hivatott.

A megyei rendes közgyűlés e hó 6-án és 7-én tartatott meg Zala-Egerszegen. Svastits Benő főispán urat a gyűlésterembe lépekör zajos éljenzessel fogadták a bizottsági tagok. Ő méltósága üdvözölvén a megjelenteket, a gyűlést többször zajos éljenzéssel megszakitott tartalmas beszéddel megnyitotta. Balaton József indítványára a főispán ur ő méltósága érdemeinek elismerésül, általános lelkesedés között a közgyűlés jegyzőkönyvileg nyilvánította hálás elismerését, szeretetét és ragaszkodását. — Az alispáni jelentés tudomásul vétetett. Ennek kapcsán felhívott az erdészeti albizottság, hogy a védérdők és feltétlen erdőtalajon álló erdők megállapítása ügyét tanulmányozza és előterjesztést tegyen. — A vármegye monographiája ügyében alispán ur a legközelebbi közgyűlés alkalmával jelentéstételre kereti fel. — A megyei szabályrendeletek összegyűjtettek és kinyomatnak. — Baross minister urnak feliratilag hálás köszönetét fejezi ki a megye a csáktornya-ukki vasút létesítése körül tanúsított kegyességeért. — Balaton Fűred és 19 szomszéd község egy új közigazgatási járás felállítását kérelmezik. A közgyűlés szükségesnek találta az új járás felállítását. — A közgyűlés 1890 ik évtől kezdve a 6-ik árvászeki ülnöki állást rendezesítette. — A Tapolczásümegei vasút segélyezésére 60,000 firt szavaztatott meg — A balatoni gőzhajózási társulatnak 10 éven át évi 2000 firtal leendő segélyezésére elhatározatott. — A katonai előfogatok méltányos rendezése ügyében a kormányhoz felir. — A megyei utellügyelők megválasztatlak — A novai járási orvosi potjavalmazást illetőleg a belügyministerium megkerestetik. — Mind-

egyik járásban állatorvos alkalmazása kimondatott. — A megyei kórorvosok megfelelő utállalányban fognak részesítetteli. — A kőrmend rédicseg tervezett vasút segélyezését ezuttal nem mondotta ki a közgyűlés. — A megyei árvászeki leszámoló alkalmaztatása 1889 ik év végeig engedélyeztetett. — Mura-Szerdahelynek vasuti törzsrészvényekre 3000 firtnyi s több községnek ugyanerre a célra felveendő kölcsönre az engedély megadatott. — Turnicsának és Alsó Bisztriczének ingatlan szerzése iránti kérelme, Légrádnak a husszemléz díjazásáról alkotott szabályrendelete jóváhagyatott. — Felső Mihályveznek Felső Mihályfalvára leendő átváltoztatása ügyében írt kérelme pártolólág felterjesztetik. — Elhatározatott hogy azon községek költségén, amelyek az 1887 ik évtől hátraléko számadásukat nem készítették el, a megyei főszámvevő ur fogja e számadásokat elkészíttetni. — A megyei vasutra szánt 600 ezer firtos megyei kölcsön felvétele ügyében alispán ur bizatott meg. — A megyei tisztviselők fizetésének felemelése ügyében a megye feliratilag kérelmezni fog.

Czirkovlyán, 1889. május 15.

Kerületünk nagyérdemű országgyűlési képviselője nagys Királyi Pál ur a helybeli önkéntes tűzoltó-testület céljaira 30 firtot adományozott a következő szép levél kíséretében:

„Igen tisztelt Elnök ur! Midőn a tűzkarok ellen véd-kező testületekké alakult polgárok a mag-nal vagyon védelmére vállalkoznak akkor egyuttal közhasznu nemzetgazdasági szolgálatokat teljesítenek. Ez oly törekvés mely minden hazafinak helyeslésére számíthat s en is szivesen járulok szerény körülményeim közt a T. Egylet lozámán intézeli kívánságához midőn kérem kegyeskedjenek a mellékelt 30 firt összegel az egylet céljaira felhasználás végett elfogadni. Hazafias ülvözetem kifejezése mellett vagyok Budapest, 1889. május 5. Kiváló tisztelettel Királyi Pál or z. képviselő.”

Ezen levél a f. hó 12-én tartott gyakorlat alkalmával a tűzoltók előtt felolvasatván az abban foglalt szép szavak után harsogó éljenek törtek ki. És mintha valami varázshatalom szállta volna meg őket, a gyakorlatot oly kitartással s oly odaadó buzgósággal végezték, hogy a begyakorlott katonák is bámulatuknak adtak kifejezést. E-pte pedig a polgárok színe java össze jöven a helybeli vendéglobban, az öregek is öbajították hallani hogy mit ir a mi képviselőük? Ezen kívánságunknak hajolva, Kovács Ferencz elnök ur közéjünk ment s felolvasta nekik is képviselő ur le élet; mire felharsant: „Éljen Királyi Pál, a mi országos képviselőnk” s oly jó hangulathá jött a falu népe hogy rágyújtottak Kossuth Lajos nótájára is s e közben felváltva Kossuthot és Királyit éltették Szivemről örültem, midőn láttam, mily lelkesedést keltett ez egyszerű polgárok lelkeben országgyűlési képviselő urunknak tűzoltóknak megtisztelő levele

Adja Isten, hogy egyesületünk a vagyon védelmezésén kívül egyéb nemes eszméknek is szolgálatában álljon s általa községünkben új élet ebredjen!

Adakoztak még egyesületünk céljaira Varga János 1 firt, Sipos Károly 1 firt és Banelly Sándor 50 krt Perlakról. Fogad-

ják a nemes sz'vü adakozók hálás köszönetünket, hogy ez egyszerű község törekvését ez által is előmozdítai segítették.

Egy haladó cirkovlyáni lakos

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés** Luperszhek Lajos gazdaszt az „Asseruationi Generali” biztosító társulat budapesti igazgatóságához körületi biztosnak nevezetett ki s egyelőre — működési helyétül Csáktornya s vidéke jeleltelt ki

† Hermann Györgv vasmegyei beődi illetőségű 21 éves tanítójelölt, a csáktornyai állami tanítóképző intézet negyedéves szorgalmas nevelője e hó 16-án a budapesti klinikán elhunyt Nyugodjék békével!

A csáktornya ukki vasutvonal iránt Varazdon is nagy az érdeklődés. — A Varazdon megelenő lapban olvassuk, hogy a törzsrészvényekre az aláírások ott is eszközletnek s ugyanazon lap melegen ajánlja a kereskedői érdekeltségnek a párolást

— **A muraközi tanító-kör** választmányá f. hó 14-én gyűlést tartott Targyalla: a) a biharmegyei tankerületi tani ötestület átiratát, melyben az egyes tanító körök és testületek felhivatnak, hogy a tanítók nyugdíjazásáról szóló 1875 évi XXXII. t. cz nek küszöbön lévő módosításánál keressék meg a magas országgyűlést irásban, a nm. közoktatási minisztert és államtitkárokat kiküldötték által személyesen hogy nyugdíj-törvényük, a néptanítók nyugdíja özvegyeiknek és árvaiknak segélyezése azon kulcs szerint történjék (legutóbb élvezett beszámítható teljes időtessel való nyugdíjazás 30 évi szolgálati idő után) illetőleg oly értelemben módosíttassék, amily értelemben az 1885. XI. t. cz az állami tisztviselőkről gondoskodik; kérelmezzék, hogy az eddig évenként adott 150,000 forintnyi állami subvenció ne vonassék el a nyugdíj-alaptól; fejezzék ki egész határozottsággal, hogy a tanítóktól ezen alpra fizetett évi díjak ezután is szedessenek be, sőt a rájuk nézve kedvező esetben és ha szükséges, készek a tanítók nagyobb évi díjat is fizetni. — A választmány ezen átiratot egész terjedelmében magóvá tette, a kérvény megszerkesztésével, nemkülönben a kérvénynek a nmltságu között miniszter urnál való személyes átnyújtásával Jeney és Alszeghy urak bizattak meg. — b) A zadamegyei tantes ült elnöksége föl kérelmet határozta ott a végett, hogy a megyei ált nagygyűlés idejéül, amennyire a körülmények engedik, július 7-15-ig eső napok egyikét sziveskednék kitűzni

— **Kirándulás.** A csáktornyai daleyilet e hó 12-én sikerült kirándulást rendezet Muraköz regényes felső vidékére, illetőleg Ziegler Kálmán kir. közzegyzo ur szőllejébe. Korán reggel gyalog indultak el a daleyilet tagjai a szép felsővidékre, hogy egyrészt a természet szépségeiben gyönyörködjenek, másrészt, hogy a vendégzerető házigazda szives meghívása folytán annak pompás hegyi tuskunumában élvezzék a magyar vendégzeretet és sziveség kiváló nyilvánulását. A kirándulás benyomásai felejthetetlenek lesznek a jelelvonak lelkében. A szép májusi nsp, a természet az ő üde pompája, a nagyszerű kiátárlom országra, a stayer, horvát és vasmegyei hegyekre, Muraköz alsó vidékére, a vendédek csaltos ronájára, távolabb Lendva és a Göcsej hegyes, dombos, erdős részeire, a Dráva és a Mura felesülámló ezüstös vonalaira, emeltek a kebleket. — a páratlan szivesseg, barátság, előzékenység és vendégzeretet nyilvánulását pedig, amiknek Ziegler ur es kedves neje kiváló meserrel, mindegyik felidertetes a mindennapt élet

gondjait, hajait. A menésben is fáradhatlan dalárók három órai zyaloglás után a czélpontnál, Ziegler ur nyaralójában voltak, ahol kis pihenés és nagy vilásgellegi után rágyújtottak az ő szép magyar dalokra, versenyre kelvén az erdők fáradhatlan kedves énekeivel, amelyek kiváncsisággal hallgatták az ő művészetüknek emberi hangokban való nyilvánulását s a legnagyobb hálaával viszonzták a dalárók fővölését. A vilásgellegi után a társaság megtekintette a szent-ferencziek birtoka melletti kis hegyi kapornát, amelynek a dalárda alkalmi dallal emlékeztet meg a szép természet hatalmas uráról. Innét a fáradhatlan házigazda kalauzólása mellett hegyen-völgyön át, vissza mentünk annak völjébe, ahová már a perlaki és csáktornyai nem: dalárvendégek is megérkeztek. Egy órákor volt az ebéd, amelynek a házigazda a saját és kedves neje nevében ösztme örömenek, a dalegylet elnöke pedig társai nevében hálaátjának adott felköszöntőjében kifejezést. Temerdek felköszöntő volt még, meg pedig a felköszöntők egy újabb néme, az ugynevezett „csendes felköszöntő”. A módját le nem írrom ezuttal, mert kultiválását nagyon vesélyesnek tartom a feire meg a lábakra nézve. Szerecsenszere a koezik készen voltak s az esti lakoma után, gyönyörű holdvilág mellett haza sietünk lelkünkben egy kedves nap emlékeivel.

— **A Csáktornyai Ukkig vezető** va-utiról szóló törvényjavaslatot a képviselőház közlekedési bizottsága e hó 17 én tárgyalta. Baross minster mellányolja az áldozatkésztséget meg, az érdekelt községek részéről a vasutat metóleg tapasztalt. A mozgalmat a kormány is leh-tóleg is tápolja. — Fakh Károly képviselő szerint állami szempontból is sok előnyvel fog jární e vasut, amennyiben az egész vidéket szorosabban fűzi az ország közé pontjához. — Tolnay képviselő és ismét Baross minster, végre Neményi képviselő felszólalása után a bizottság a törvényjavaslatot változatlanul elfogadta.

— **Az első csáktornyai tekeegyesület e hó 14 én tartotta** megnyitó közgyűllését. A megnylős jegyzőkönyve hiteltelstétvén a pénztárnok betérjesztette évi számadásait, amelyből kiűnt, hogy a m. évi pénztári maradvány 142 frt 87 krra tóg. A tisztiká megválasztott; még pedig: Tódor József elnöknek, Sztrahia Ferenc pénztárnoknak és Frász Tamás jegyzőnek. Három új tag belépése bejelentetett. E tekézó egyesület a Baumhack féle kertben minden héttön és csütörtökön este űzi a testgyakorlat e nemét.

— **Öngyilkosság.** Jursics Iván iskolaszólga Perlakon, folyó hó 10-én reggel Herlics Mátýás perlaki lakosnál felhasználva a háznép távollétét, az ablakon át bemászott a szobába és az ott talált ruhanevelket összecsomagolva épen kereket oldani készült, midőn szerencsétlenségére a háznép haza jött és őt tetten érte. A esendőrseghez kísé telve részint a szégyen, részint a bünetestőlí lélelem miatt egy alkalmas pillanatot — midőn a esendőrök étkezni mentek — arra használt fel, hogy nyakát egy zsebkéssel elmettszette. A szerencsétlen a borzasztó vágás következtében, mely a légezőt is keresztül szelte, két napi kínkúdas után meghalt.

— **Bartos Béla** előnyösen ismert kanizsai fogorvos Csáktornyára érkezett s e hét folyamán itt fog a fogbajokban szenvedőknek orvosi segélyt nyújtani. Lakik: a »Hattyu« vendéglőben.

— **Meghívó.** A perlaki »Társaskör« saját könyvtára javára 1889. évi június hó 8 án Ottokon, a városi csárdában zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté d. u. 5 órákor. Belépti díj: Személyjegy 1 frt. Felülfizetések köszönettel fogadotnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő

esetén a mulatság Perlakon a városi nagyvándéglőben okvellen megtartatik.

— Egy javíthatlan. Czifrábnál-czifrább büntetések egész sorozata lűzódik Polancez Fűlöp szoboticzai szűletésű csavargó, a börtönök s a szegedi csillagvár volt lakója nevéhez. Lapunk m. számában már megemlékeztünk felőle, jelenleg ezen közvessélyes ember tetteiből a következő jegezzük fel: Polancez egy tolvajbánda élén állott, mely működését Muraközben folytatta. E banda lopott, ami keze ügyébe esett; nem derogált nekik egy darab száraz turó, ócska lepedő, vagy egy csirke sem. Ha lehetett, nagyobb „üzlethe” is belehoesátkoztak, p. o. borju lopásba, amit lepedőben vittek haza. Legjobb „üzletet” a bizonyítvány és a pecsétámasztással csinálták. Így p. o. Polancez mint irástudó ember Dubrava horvátországi közseg nevére pecsét faragott s az általa írt bizonyítvány segítségével Muraköz alsó vidékén kezegetett az elégettek számára. Csáktornya város bírája nevével ellátott bizonyítványt is állított ki, melyet a város és a képeze hamisított pecsétjével erősített meg s mint képezei növendék, gyűjtött a Mura vidékén a szegénysorsu képezei növendékek számára pénzt és élelmi szerkelet. Nagyobb terve is volt, ami ha sikerült, eg ik kanizsai takerék-pénztár karosodik. Ugyanis az van a terv, hogy hamis bizonyítványok segítségével Kanizsán pénzt vesz fel társával. Bűntársai közül a legneveztebbek: Dehán Gáspár és Leocsek István zalaujvári lakók. Ezek vallottak reá, de ő tagad mindent, mert — ugomond — ő jártas mind az ilyen dolgokban. A törvényszék már többször elítélte, de a kuria felmentette, mert semmit sem tudott rá bizonyítani. Tessek bebizonyítani, ki látta őt lopni? Ez egyszer bajosan fogja őt a kuria felmenteni s remélhetőleg hosszú időre meg fogják vidékünket szabaddani ezen közvessélyes emberrel.

— **Kimutatása** azon kegyes adományoknak, amelyek Szelenzén, Horvátcs Mihály faluhelyi leegett földmivés részére befolytak: Hein Richard hányajgazgató 10 frt, Grahovecz András kuróros és Topolnák István 2-2 frt, — Belavics Márk kaplán, Vinko Jurj, Schneider Donáh 1-1 frt, — Turk Ferencz, Zsvisecz József, Mayer Henrik, Kollarics Imre jegyző, Herzánýak József 50-50 krt, Jambrosics Tamás és Jalsovecz István 40-40 krt, — Zsliavecz Tamás és Horvátcs Antal 30-30 krt, — Roentfeld Jakab 25 krt, — Weisz Mária, Kaczun Ignacez, Kramarics Gábor, Klugor Mihály, Mayer Janka, Szokács Mihály, Jalsovecz János, Perasz Lőrincz, Zadravecz István, Zsinics Mihály, Horvátcs András, Ilias János, Gondics János. Saia Antal, Gyuran Bókus, Topiek András, Szklepics Márton, Szklepics Antal, Novák Antal, Levacs Imre, Koraj István, Kralics János, Novák Vincze, Novák József, Sardi Márton, Pintarics István, Hazsics János és Kutnyák Ferencz 20-20 krt, — Vukovics István és Bayer 15-15 krt, — Neumann Antal, Máté József, Tekus István, Novinics György, Kralics Márk 10-10 krt. — Terményekben adakoztak: Sohenk János 60 hter gabonat, Horvath János és Grubics Ferencz, Majer Jakab 40-40 litert, — Módicz Mária 25 litert, Koutecz István 20 litert, — Levasics István, Baráh Ferencz és Robh Márk 10-10 litert, — Turk György, Tamásics Imre Baráh János, Vogrinecz Antal, Vinko György, Koszednar János 5-5 litert. Fogadják az adakók a jótékonság nevében a legforróbb köszönetet nemes cselekedetükért!

— **Titokzatos lövés** M. F. uradalmi hajdu folyó május hó 12-én éjjel, feleségével a Knorizer fele vendéglőben mulatott, élfélor hazament, de ő még egy pchár sörre Baumhack kertébe tért, menés közben amint az ispani lakáshoz ért, az éji csendet egy lövés zavarta meg, mely lövés közvetlen mellette űtyölt el. Erre megijedvén, megállott, mi közben a városi rendőr s az uradalmi örök, ugy a Baumhack kertjében még mulatók a lövés színhelyére szaladtak, ahol a megijedt M. F.-et találták, ki is azt adta elő hogy valaki reálott, de nem látott senkit. Az uradalmi örök a tettest keresendők: »Zvernyák« felé indultak, e közben Szeivert kertje alatt ismét egy lövés történt. Az örök e lövés irányában indultak, azonban nem találtak és nem láttak senkit sem.

— **Fényképező műtermei** nyitott Gaal Imre áll. képezei rajzstanár városunkban, saját lakásán (a képeze átellenében). Felvételeket vasárnap, hétfő, csütörtök és péntek egész nap, más napokon d. e. 11 óra, vagy d. u. 4 órákor eszközöl. Felhívjuk a t. közönség figyelmét Gaal úr műtermére s egyuttal lapunk hírdetési rovatára, amelyben bővebb tájékozást szerezhetnek az érdekeltek.

— **A Lélekidomár**, Jókai Mór újabb regényei közt is e legújabb, mely a Révai testvérek által megindított és a korsorus író új bb munkáiból álló fűzetes vállalatnak most folyó részét képezi, pontos egymásutánban jelenik meg Szerkesztőségünk legújabbban a 12-15. fűzeteket kapta, melyekben a második kötet befejezését és a harmadiknak java részét találjuk. — Révai testvérek a regénynek fűzetes kiadása által annak a legkényelmesebb és legolcsóbb módon való megszerkezhetését teszik lehetővé, miután a fűzetek 20 krajczárjával egye kint is, vagy félévi 3 frt előfizetés ellenében közet/entil is szivesen megkűldik. — A kiadóhivatal Budapest, IV. Váci-utca 1. szám alatt van.

KÖZGAZDASÁG.

— **Ávas vaj javítása.** Néhány evőkánlyni ketted szénsavas székót (Na CO³ bicarbonas sodae) tiszta vízben elvasztunk és ebben az avas vaját jól megmoosuk, aztán 24 óráig ugyan e vízben állni hagyjuk, végre tiszta vízben megöblítjük és megszűszük.

— **A Triestzi általános biztosító társaság** (Assicurazione Generali) részvényesei f. e. április hó 30-án tartották meg Triestben 57 ik évi közgyűllésüket, melyen betérjesztették a társaságnak 1888. évi mérlegét. A jelentésből értesűdünk, hogy a felolýt é a biztosítási iparra nézve általában kedvezőtlen vala s ez a közzétett mérlegben is kifejezést talál, amennyiben a jégbiztosítási ág 251.786 frt 54 krnyi és a szállítványbiztosítási ág 15.183 frt 54 krnyi veszteséggel záródnak. Ellenben a tőbiztosítási ág 241.314 frt 87 krnyi, az életbiztosítási ág pedig a biztosított feleket megillető 87.078 frt 29 krnyi nyereséményrészt levonásával 139.322 frt 77 krnyi nyereséget eredményezett, valamint az A. és B. mérlegke tőkebefektetése is 564.142 frt 86 krnyi tiszta jövedelmet szolgáltatott. Az árfolyam ingadozás fedezetére szolgáló tartalék 449.804 frt 31 krral gyarapodott és 1888. december 31-én 936.597 frt 86 krnyi összeget ért el, de ha a számitás a mai árfolyamok szerint történik, az 1.300.000 frtra emelkednék. Az életbiztosítási díjtartalék 1.852.436 frt 6 krral gyarapodott és tett 1883. december 31-én 24.588.068 frt 59 krt. Az 1888 ik évben 16.122.711 frt 63 krt. erejéig költöttek új biztosítások, melyekkel az 1883. december 31-én érvényben volt biztosítások tőkeösszege 110.813.910 frt 83 krra emelkedett. Az 1888 ban kifizetett károk összege 9.877.592 frt 55 kr., melyhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket, 217.257.394 frt 75 krnyi tekintélyes összeget nyertünk, melyet a társaság alapításától 1888. december 31 ig fizetett ki károkért. Hazánkban az intézet 127.967 káresetben 40.403.485 frt 98 krnyi kárpótlást nyújtott. — Miután az intézet öszbiztosítási alapjai 2.248.672 frt 57 krral gyarapítottak és ezzel azok 85.369.849 frt 10 krral emelkedtek, tiszta jövedelemként 680.019 frt 93 krt. mutattatott ki, miből egy részvényre 102 frt arányban vagyis 255 frank jut osztalekul. Az eddigi igazgatóbúság s e szerint a magyar igazgató-tanács tagjai: Hegedűs Sándor és Jókai Mór is három évre ismét egyhangulag megválasztottak.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 4 frt
 Na pol leta . . . . . 2 frt
 Na četvrt leta . . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

MEDJIMURJE

Urednička pisarna:
 Glavni urednik, bratrska lista, 1890
 za kondignaciju. — S urednikom
 moći je svaki dan govoriti med
 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke
 štude se zadržavaju novinah, naj
 se pošiljaju na ime Margital
 Jožefa urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:
 Knj. Kara Fiechel Filipova kam se
 predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
 Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svaku nedelju.

Štlučeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćuloga šinovničkoga društva „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, „Dobro-Medjimurske sparkasse“
 i „Podpomagaćuloga društva „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

Palme.

Daleko od nas u pokrajinah vruć ga
 pojasa, gde sunce skoro ovsno niče žarke
 svje treke na zemlju, gde su noći tople i
 gde rastu bujne biline, a redke lepote živiju,
 tam je dom palmov.

Kakgod pokrajine na severnoj kinčiju
 omorke, cmroke i bori, isto tak oznaćuju
 vruće krajeve palme. U hladu njihovom od
 počavaju se trudni putnici, sada i druge nji
 hove česti pohasnuju stanovnici, a i druge
 slućuju ove za nakit i kine praznih pustarah.

Palme predraju iz zemlje s jednim listom,
 stoblo jim je sukasto i to prez svake
 svrži a pokrite su lepljivom korom. Iz vrha
 stobla van rastu jako velikinjeni listi. Ovi
 tak su veliki, da si divji narodi iz njih delaju
 zibke, privezavši svakomu kraju vuć. Iz toga
 se vidi, kak su ti listi veliki i cvet i plod
 palmov nalazi se na vihancu stobla. Cveti su
 jako drobni i ruztepeni na ćopore, iz ovih
 narastu bobice i tvrdo koščasto sadje, koje
 se na razni baćin imenuju, nu sve za hranu
 slućuju. Po jednoj priporesti arabskoj imaju
 palme stovrstuu hasen, devetdeset i četvet
 ljudi poznaju, nu oni stotu i morti najvećuu
 pridržal si je Gespedin Na hasnoviteće palme
 su: datuljina kokusova i sagova palma, ali
 znamenite su i voćčane i uljane palme! Naj
 hasnoviteća med svjimi je datulja, koja naraste
 do 60 stopah u visinu. Listi su joj svetlo
 zeleni, izmed kojih dol visi grozdasti cvet a
 potlam plod t. j. datulje. Ove spodobne su
 izvana slivi a sjedne strane su kak zarezau.
 Meso ovih je taćno i zato se s njimi dateka
 tuguje, zovu je još za turske slive.

Plod sazreli u juniošu, i njegovo branje
 baš je tak znamenito, kak je pri nas vinska
 berba. Malo i velika mota se okolo toga
 posla a nije ćudo, ar samo jedno drvo daje
 do 175 kilogrammova ploda.

Prava domovina datulje proteća se od
 atlantičkoga Oceana do zaleva perzijskoga,
 anda u severnoj Afriki i Arabiji. U Spa
 njolskoj i u Italjanskoj već nenapreduje
 lepo. Datulju pomnoćavaju vćikanjem, kak
 mi trsne klučee, a u osmom letu jim ploda
 odnese. Izvan ploda upotrebljaju njegovo
 drvo za graju a listje još za metle.

Izloćni narodi a osobito Arabi drže
 datulju u velikom poštenju, nju smatraju kak
 kottiga vlastite familije i pripovedaju o
 nje da, kada je Bog ćl veka napravil, ostalo
 je nekaj od one materije i iz ove nastala je
 palma. To ćtovanje prešlo je i na suseane
 narode tak, da i Židovi s palnovim listjimi
 kinčiju svoje crkve prigodom svećanostih.

Vu jućnoj Aziji, na otoku Ceyl nu i
 Javi jako je rezprostranjena kokusova palma,
 koja je jako ć prvšanj spodobna. Dobro
 razvita kokusova palma obrodil do 100 orehova,
 od kojih svaki je do 16 centimetrov dug,
 anać velišć od guskinjega jajca. Na velićnu

kokus naraste do 25 metrov u vis, po pri
 liki kak šumski bor. Kokusovu palmu pom
 noćevavaju sadnjejem njegovih orehova, u
 sedmom letu i ova plod donese. Kokusovoga
 oreha jezgra je slaćka i uljasta. Vu jućnoj
 Aziji je kokus najznameniteći bl na uljena
 Orehe kokusove rezkoliju na dvoje, jezgru
 izprešju a iz 14—15 orehova dobiju do 2
 litra ulja. Ovo je dišu e ulje, koje upotrebl
 javaju za žganje, mazanje lasih i za priprav
 ljena sopuna. Iz kokusove lupine pripravljaju
 ć žganci spodobno pilo avak zvano.

Ako za vreme cvetenja spotrgaju špiće
 od pupkova, onda iz njih kaplje sladki sok,
 iz kojega se ćukor pripravlja. Iz kore kokusove
 još i vućeta pleteju a s listjem pokrivaju si
 liće.

Vu istih pokrajinah, gde kokus, tam rodi
 i sagopalma ter ćini ce e šime u izoćnoj
 Indiji i na Sunda otokih, vu koje je tećke
 doiti stranom zbog mećvarah a stranom zbog
 ćlah nalazećih se na kraju palmovoga listja.
 Sago već nije tak visok, kak mu je ostala
 roćbina i naraste samo do 10 stopah u vis.
 Na stoblu jasno mu se vidi, da je nastal od
 onih vrškov, gde mu je listje spopadalo ili
 posećano bilo. Listi su veliki a na špići imaju
 oćtre trane. Cvetje mu je drobno, ćerlenkasto
 a visi na ogromnom stoblu, sad spodoben je
 torovoj šići (brušć) po faćbi žutkast nu
 nije za jesti.

Vu stablu nalazeću bdu nezgu sušćju
 i za melju hasnuju. Jedna sagopalma daje
 do 400 kilog ammova sagoa iz kojega meljeju
 spomenutu melju. Po tom anda sago nadomeć
 ćuje vu onom kraju naće žito, i zato ga
 ondećiji stanovnici isto tak pošćuju i povaju
 kak mi naše žito.

Cirkovlan 15.-majusa 1889.

Većozni gospodin Királyi Pál, našega
 zbirnog kotara vredni ablegat, je na emu
 ognjogasnomu drućstvu 10t ortova daroval i
 sledeći list nam pisal.

„Jako pošćuvani gospoñ Predsednik!
 Kada stanovnici vu drućstvo stupiju, da se
 braniju proti ognju, onda takaj i vu obćem
 hasnovitu službu izvriju. Ovo je takov cilj
 koj se svakomu domoroćdu mora dopasti,
 tak i meni; zato i ja poljeg mogućnostih
 moćh iz drage voje sam na službu ovom
 drućstvu s tem, da 30 frtova pošćjem s prošćnjom
 da ju na drućveni cilj primiti dostojate.
 S domorodnim pozdravom jesam S postu
 vanjem
 Királyi Pál ors. ablegat.

Vu Budapešti, 9 ga majusa 1889

Ov list se je 12 ga o. m. prećital pred
 drućtvom ognjogasćah, koje lepe reći su
 svi nazoćni s „eljen“ vikom prijeli Većer
 pak su se vu oćtariji i stareći stanovnici
 zialil, kojim je gospoñ Kovács Ferencz kakti
 predsednik takaj prećital list našega

gospoñna ablegata. Svi nazoćni su se raduvali
 kada su ćuli lepe rede gospoñna Királyi Pavla.

Izvan G. Királyi Pala daruvali su na
 šemu ognjogasnomu drućtvu: Varga János
 1 frt, Sipos Karoly 1 frt, i Banelly Sándor
 50 kr. Svim skup, tak gospoñina našemu
 vrednomu ablegatu, tak takaj gori imenutim
 se cirkovljansko ognjogasno drućstvo lepo
 zahvali. S pošćvanjem.

Jeden cirkovljanski stanovnik.

ZABAVA

Vesela pripovest od jednog princa.
 (Istiniti dogodjaj).

Jedan nadvojvoda (föherczeg) naše sa
 dan'e cesarske kuće, koj danas više nećivi,
 ali je kod mnogih radi svoje dobrote i lju
 bezl'ivosti vu lepoj uspomeni, obićaval je
 za života, kroz letno vreme, med štajerskimi
 bregi je zadržavati. On je ljubil seljaćki puk,
 njihove vesele igre i zabave, te je stoga
 jedankrat vu Friedbergu vu gornjoj štajers
 koj, dal na svoje troćkove pućku svećanosti
 priredil.

Pri ovoj svećanosti su bili svi one
 okolice logari, rudari i veseli seljaci prisutni
 a vera nisu niti poleg falele lepe štajerke
 svojim dugimi kitami lasih, kratkimi kak
 sneg belimi opravam i stumfami i lepo
 stikanimi cipeći, kak to već noćnja vu
 nemškoj štajerskoj sobom nosi. Najveseleći
 med njimi je bil rećeni, za onda mladi,
 Nadvojvoda. Primerno n'emu, su bili svi
 od veselja izvan sebe. Posle ove zabave
 pako, kad se je imal račun platiti, je oć
 tarjać, vu ćijem vrtu je ta zabava bila, tak
 dajeko svojim računom vu kassu Nadvoj
 vode posećnul, da je ov visoki gospodin
 to za bezobrazno držil. Ne da nebi imal
 novac za platiti, nego jer je videl, da je
 račun nepravedan. On je medjutim račun
 poleg svega toga podpuno platil, ali posle
 toga nije već preko deset godinah Fried
 berga pohodil. Svake godine vu letno vreme
 je on išel to vu ovo mesto to vu ono,
 samo vu Friedberg nije hotel doiti, tak
 ća je taj bezobrazni račun uvredil.

Teda negda, posle deset godinah se
 ipak odlučil jedan krat Friedberga pohoditi,
 i već je došel njegov dvorjanek, da za
 nj ga prikladen stan poiće. Kad se je to
 vu Friedbergu saznavo, sve je bilo veselo i
 svi su se raduval, ar 1-, imali su ga radi
 njegove ljubezivosti, kojom je svakoga
 susretal, vrlo rado, a 2-, dugo ga nisu videli
 zato su odlučili, da ga pri doćastku svećano
 prićekaju.

Skupa se sastanu vu sednici, da zaključe
 kak ga budu doćekali. Jedni su rekli, da
 bi pri njegovom dolazku domaća banda
 nek igrala i zvonu vu turnu zvonili. Drugi

su rekli, da mu to mora već neprilično biti, ar kam goder dojde, svigde ga na ov način doč-kivaju. Eh ipak ga veseli, rekli su trejti i tak je bilo zaključeno, da ga budu dočekali sa domačom bandom i zvonjenjem vu turnu.

Sad je došel taj željno očekivani dan, kad bi Nadvojvoda imal dojtii. Na večer bil je očekivan. Stari gospon školnik je kroz dan vežbal, kakti Kapell-Meister, svoju hrpu muzikašev, a pod večer se je po prečnih stezah odšuljal na brežulek, iz kojega je daleko van na cestu mogel paziti, jeli se već Nadvojvodova kočija iz daleka vidi ili barem ružiti čuje.

Več je dobro zamračilo, te se je već najveći del muzikašev ne kraju sela bil zebrał, samo stari kovač nazvani puklavi Hanzl, koj se je malo zakesnil, sopil je (proti cirkvi te p' stengah na korusu po one p'dve pauke, to su takvi bubnji), koji su za muziki bi i potrebni. Na skoro se je dnjimi na pleći po stengah iz korusa d'le sokotura', te se je ves znojcn puhajuc i oopeč, zajimi kroz cepiljak, koj je na daleko id cirkve bil i čez koj se je moralo proaziti, zuril, da još vu zgodno vreme dojde k svojoj bandi, kočija se je već iz daleka čula.

„Hej stari! Kam tak naglo s temi počprešnjaki na pleći? zavikne neko iz drvo vreda kovaču Hanzlnu.

„Tko bi ti sad imal vremena odgovarjati,“ zaskočil ovaj natrag, niti stranjskoga nepogledavši. Km valjda znaš, da Nadvojvoda dojde.

„Ali ti te bubnje vlečeš kak prez pameti“ veli mu ov stranjski. Čekaj, daj meni jednoga, ho' u ti pomo i, mozbit bi mogel i ja pri muziki sudelovati Hanzl mu preda j dnoga, i skoro zatim su obedva stala, među s jednom baklom razsvetlenom selskom bandom. Ali školnika još oca od nikud nije bilo, a već je bilo zadnje vreme za početi, kočija se je već približavala.

Sad skoči vu naglosti domači kramar pred muzikaše, zdigne desnu ruku, kakti za takt daval i e n, zve, „drei bums! za grme bubnji, a piscala začmu zmes piščati. Vivat! Vivat!

Sad najedenkrat zamuknu naprvo stojeći klarinetisti, a za njimi i drugi, samo kovač Hanzl i njegov stranjski su još zmirom z bubnji ružili.

Komada pako, kojega su pričeli igrati, zato nisu do kraja zigrali, jer vu kočiji, koja je iza toga vremena doružila, nije bilo videti nikakovoga Nadvojvode. Dva lampaši na kočiji su razsvetlivali obraz školnikov, koj je vu njoj široko sedel.

Svi se zabezeknu! Kaj je to?

„Em prestani vrej edenkrat s tim bubnjem ružiti,“ zakriči jeden od bande na onoga stranjskoga još zmirom bubnjajućega bubnjara. Na jeden krat zavikne kovač Hanzl, koj je stranjskoga sad b lje pogledal: „Za pet let božjih! em to nije bubnjar, nego sam Nadvojvoda vu osobi!“

I nije se vkanil, ar je vu istinu bil Nadvojvoda.

Za onom šurnicom, tam prek, je ov visoki gospcdin spazil gospona školnika; koj je pazil na došat, e kojije, prijel ga je, te ga je por-nul vu svoju ko iju, a on sam je išel poprečnom stezom pešice, pak je zalukaval, kakve to za njega priprave delaju, a to je zato v inil, za da iz ove cele ostiljne tobož stvari, lepu šalu napravi. Slučajno se je još k tomu vu cepiljku s kovačom Hanzl, nom srel, koj je baš iz korusa dva bubnje nosil, njemu je odmah, jer je

veselak bil, svoju pomoć i službu kakti muzikaš ponudil i s tim još celu svoju šalu okrunil.

Od toga vremena nisu više Friedbergeri nadvojvodu zmuzikum dočekivali. Ov človekoljubiv i vesel gospodin znal je pot-lum više krat dojtii vu Friedberg, i to tim radje, ar mu nisu nikakove priprave delali. On je onde više krat se sa pukom lepo zabavljaj, a samomu mestu Friedberg pak je mnoga dobročinstva bil izkazal. Sa starem kovačom Hanzlnom se je osobito rad zabavljaj, te ga nikada drugač nije šalno nazival, kak svojega Collegu, ar su skupa pri muziki onom prilikom vu bubnje ružili.

Taj velikodušan gospodin i osobiti prijatelj seljačkog stališa pako, bil je blage uspomene, pokojni Nadvojvoda Johann, kojemu su gornjo štajerci vu Ausseu lepi spomenik, prije (ko se nevaram) pet ili šest godinah postavil, supruga mu pako, grofica Meran je predlani vumrla.

Emanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA ?

Guta.

Rešetar Martin kapuš občne Nedelišča, koj je občinu čez 26 let verno i odano služil, došel je 8-ga majaša s posla domater se sel, da si nekaj zapiše. Vu hip nastane mu hudo i on se na tla zruši. Još je samo tolko pri sebi bil, da je zaprosil spoved, v drugom hipu već nije za se znal i dok je spoved dospela, već je bil mrtev. Nikakov bit-g nije preistigel nesrečnu njegovu smrt, sve do konca življenja bil je dobre volje i obavljaj službu svoju. Velika familija i cela občina žaluje nesre no stradaloga kapuša.

Strasno pripcejenje.

Iz B ča došel je glas, da su na žiljeznici pri S mmer ngu našli zemloglova človeka vu kojmu su spoznali Maurer J. zefa špoljara. Nesrečni špoljar tak je bil zmučen i po svem telu s mž spikan, da je za kratko vreme duša spustil. Doktorji vu šitalu konstairirali su na njem petdeset bodcov od više tele nožov. Iz toga se vidi, da su ga nekakvi neslušni neprijatelji brzčas iz fantljivosti vmorili.

40000 bodcov.

Vu Berlinu se ljudstvo i s tim tere glavu, kolkokrat krojač mora s iglom zabosti da jeden gornji muški kaput sgotovi. Jedno družvo dogovorilo se je, da bude prebrojilo b dce (šilhe) stanovitoga krojača, koj se je zaokladil, da je potrebno 40.000 bodcov pri šivanju sp-menutoga kaputa. Ania seli su se i pazli, brojih ter brojili. I nutl krojač je zgubil okladu, ar kaput je bil gotov pri 39.625-om bodcu! Lepa je to zabava ovakova danguba.

Veliki lagev.

Najveći lagev je na svetu, kojega je pintarski majstor napravil, našidji se vu Heidelbergu ter diž 236 jezcr litrov. N-zdavnja dop-liti su ovomu p'jšištu na parizku veliku izložbu. Trgovce Mercier dal je ovoga napraviti, diž 200 jezcr litrov a važe 20 jezcr kilogrammov. Dopelalo ga je iz Flechéa 12 jskih volov a morali su zidane lese, pro-laze i stanja zboknjega rušiti. Taj lagev ima med ostalimi izloženimi stvarmi najveć pohoditeljov.

Jopcc muzikaš.

Celi svet jako napreduje vu mudrosti i znanostih a i neme životinje pokazale su osobiti napredek zadnje vreme. Kakve sve znanosti i kušće pokazuju nekoje životinje, osobito psi, konji itd, tomu se človek čuditi mora. Osobito poučlivi su psi, jopice i ele-

fanti, koji se na raznovrstne kunšte daju navčiti. Orak pokazuje v Londonu na javnom mestu jeden gospon jopicu, koja na gušle više komadov zna izigrati. Ona muđro zagledava na nazočno slu ateljstvo, pazljivo gledj v note i lepo izigra zadani komad.

Nesreća na morju.

Nedavno od Gibraltara tresnuli su se jeden francuzki i jeden engleski brod. Francuzki imeon Vilie de Hivre vtonul je na nazlom a pri tom vtopilo se je više ljudih. I engleski brod Darnesmore zadobil je veliku ranu, nu nije vtonul, ar su luknja za vremena zatisnuli. I vu kanalu La Manche tresnuli su se dva brodi nu prez veškoga kvara.

Godzemni potok

Vu Českoj kopali su v česko oriaškom pogovju za vodovod voraš. Hirschbergka ter su zemlju pri selu Steinsciffu prevrtali, pri čem nadošli su na lepi i veliki potocič, koj dva metera gliboko pod zemljom t čie i to velikom naglostju. Korito ovoga potoka dosta je široko i gliboko, fundament mu je sam čisti granit a nad potokom zemlja sastoji se iz čiste ilovace zemlje. Čudnovito je taj potok korito svoje tak gliboko pod zemljom zroval.

Žugo spanje.

Vu jednoj kemičnoj fabrici čul je poslanik imenom Redl o materiji, koja se tu pr'pravlja, da človek od nje zaspi na više duevov. Hiteći se ob ovoj neverojatnosti osvedočiti, popil je stanovitu porciju od ove materije. Ali je baš i čisto osvedočil, ar komaj je porciju izpil, zaspal je tak, da je puuil 90 vur spal. Kada se je probudil, bil je par vurah buđen, zatim se opet legel i puuil 20 vur na novo spal. No taj se je borneš naspal!

Vezuv.

Iz Napulja prijavljaju od 4-ga majaša, da je glasovita talijanski ognjomet (vulkan) Vezuv opet začel ognja iz sebe rigati. Gornja kora se je zaruhnila ter vu velikoj vuožini kotura se iz brega debela lava, koja zastire severoizt čio podn-ze toga vulkana. Vezuv je jeden od onih spokah, koje najgušće rigaju ogenj, zato je i pravo strašilo onde vu blizini stanovjućih l'utih.

Čsobiti predmet na parizkoj izložbi.

Na svetskoj izložbi vu Parizu je ove dane izložena jedna stvar osobite zanimivosti i vrednosti. To je jeden zlatni lanc, koj je usuprot tomu, da je šest meterov dug, ipak tak kuštno napravljen, da ga je moći svega vu mali naprst-jak spraviti. Tu je i jedna ladjica, koju je moći pretvoriti vu lepu kočiju i vu zrakoplov (luftballon).

Nekoja horvatska prirećja.

(na redke).

B'ti mora sim bez zlođe,
Koj vred druge deti hoč.

Črni vuglen črn ostane,
Ako buš ga pral tri dane.

Čste mora i at dlani,
Koj vmiivati druge kani.

D.ma predi mora žreti,
Koj se hoče pri ognju g eti.

Gde se vngio zapoveda,
Onde malo je napreda.

Gdo zna v jutro, kakvo čaka,
Njega jošće zlo do mraka.

Gladnomu su više žganci,
Neg na vratu zlati lanci.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a t. közönséget teljes tisztelettel értesíteni, hogy

FÉNYKÉPEZŐ MŰTERMEMET

állandó lakóhelyemen, helyben berendeztem

Készülékeim a fényképezés mai előhaladott korában falálható legujabban tökéletesített szerkezetűek; az ezekkel előállított tökéletes (visit, kabinet, makárt vagy bárnely alakú és nagyságu —, ugyszintén csoport és tájkép, stb.) fényképeknek lehető legtisztább, legizlésebb kivitele legfőbb törekvésem leend.

Midőn erről Czimet tisztelettel értesíteni szerencsés vagyok legyen szabad reménylenem, hogy adandó alkalommal esetleges fénykép-szükségleteinek beszerzésénél becses bizalmával megtisztelni sziveskedik.

Felvételek: vasárnap, hétfő, csütörtök, péntek egész nap, más napokon d. e. 11 óra, vagy d. u. 4 órakor.

Csáktornya, 1889. május 15-én.

Teljes tisztelettel

GAAL IMRE

rajz-tanár

NB. Olajfe-tésű arcképeket életnagyságban vagy tet-szés szerinti méretekkel, arcképeket krétarajzban mindenféle alak és nagyságban, kívánatra jutányosan készíték.

913 1-1

Magyar gőzcséplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elölött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Gyar: Külső vaczi-út 7. **BUDAPEST** az osztr.-magy. Államvasp. málházának moegék kapu-jától 10 percnyi távolságra.

Kizárólagosság:

szab. szeges rendszerű gőzcséplőgépek

legujabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Teljes jótállás.

Legújabb rendszerű gőzcséplőkészlet.

3 1/2, 4 és (új) 6 lőerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Számfutásnál kell **200-250** **300-350** ko. szén (fa aránylag) 14 óra a Szalmafutásnál kell **5-7** **5-7** kéve szalma 100 kiesélt kévévél Cséplési képesség **5-7000** **7-10000** közpnagyású kéve 14 óra alatt a magoknak legelőkeleesebb kicséplése, kiűnő tisztítása és osztályozása mellett.

Verőléczes gőzcséplőgépek vaskerettel

6, 8 s 10 lőerejű fa-, szén- és szalmafutási mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat elölött

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

a legkitünőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitünő specialitás bamulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a házi állatokról, az istállókból üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papírzacsokban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás”!

ZACHERL J. BECS.

Csáktornyan kapható Strah'a testvéreknél
 " " Göncz L. gyógyszerésznél
 " " Gräner testvéreknél
 Also Lendvan Fuss Ferdinand gyógyszerésznél
 Varazsdon Riedl Ferencz gyógyszerésznél
 " " Grünwald és Schwarz uraknál

Varazsdon kapható Künterblüth B. gyógyszerésznél
 " " Hoffmann A. gyógyszerésznél
 " " Graudwohl's Erben J. N. urnál
 " " Trampus Drag urnál
 " " Ambrossu N. urnál
 " " Mikovics József urnál 729 5-10

ASSICURAZIONI GENERALI 1888. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTELEK.				Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. (1888)				KIADÁS.					
A tétel neve	Eltelt		Vagyoni		Összes		A tétel neve	Eltelt		Vagyoni		Összes	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1. A jelfizetés nyereségtartaléka	200000	—	—	—	200000	—	1. Víz-élelőbiztosítási díjak:	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék a múlt évről:	—	—	—	—	—	—	a) díjtartalék	258573 99	—	—	—	—	—
b) díjtartalék az 1887. évről:	1365209 96	—	—	—	1365209 96	—	b) szállítványbiztosítás	610386 45	—	—	—	—	—
c) jelfizetés	36219 52	—	—	—	36219 52	—	c) jelfizetés	43857 55	366657 69	—	—	366657 69	—
3. Tartalék oly károkra, melyek 1887. decz. 31-én még függőben voltak:	—	—	3097162 69	—	3097162 69	—	2. Károk:	—	—	—	—	—	—
a) tűzbiztosítás	340313 15	—	—	—	340313 15	—	a) tűzbiztosítás	2098570 27	—	—	—	—	—
b) szállítványbiztosítás	290308 —	—	—	—	290308 —	—	b) tűzbiztosítás	362345 32	—	—	—	—	—
c) jelfizetés	1632 72	—	—	—	1632 72	—	c) jelfizetés	240359 19	—	—	—	—	—
4. Díjak a felvétel levonásával:	—	—	—	—	—	—	d) jelfizetés	1854133 71	—	—	—	—	—
a) tűzbiztosítás	679104 21	—	—	—	679104 21	—	e) jelfizetés	1571 86	—	—	—	—	—
b) szállítványbiztosítás	128372 23	—	—	—	128372 23	—	3. Díjtartalék 1888. december 31-én még folyó biztosításokra:	—	—	—	—	—	—
c) jelfizetés	2105421 67	—	—	—	2105421 67	—	a) díjtartalék	1850195 63	—	—	—	—	—
5. Kötvénytartások:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	1261062 90	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	24245 30	—	—	—	24245 30	—	c) díjtartalék	115819 29	—	—	—	—	—
b) szállítványbiztosítás	1368 60	—	—	—	1368 60	—	4. Járulékok:	—	—	—	—	—	—
c) jelfizetés	63084 93	—	—	—	63084 93	—	a) díjtartalék	74075 43	—	—	—	—	—
6. Törvényszéki díjak:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	42292 18	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	143819 94	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	5. Általános kezelési költségek:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	484319 45	—	—	—	—	—
7. Nyereség önfelelő értékesítésből folyóan:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	20363 58	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	149366 01	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	6. Adók és illetékek:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	29707 90	—	—	—	—	—
8. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	29707 90	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	14569 83	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	7. Az ellátási pénztár kamatai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	1448 88	—	—	—	—	—
9. Nyereség önfelelő értékesítésből folyóan:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	956 27	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	2529 52	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	8. Kétes követelések kiírása:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
10. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	9. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
11. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	10. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
12. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	11. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
13. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	12. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
14. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	13. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
15. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	14. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
16. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	15. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
17. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	16. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
18. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	17. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
19. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	18. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
20. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	19. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
21. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	20. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
22. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	21. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
23. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	237691 94	—	22. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—
c) díjtartalék	63283 69	—	—	—	63283 69	—	a) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
24. Állomány és más értékpapírok kamatai és osztalékai:	—	—	—	—	—	—	b) díjtartalék	—	—	—	—	—	—
a) díjtartalék	2782 02	—	—	—	2782 02	—	c) jelfizetés	—	—	—	—	—	—
b) díjtartalék	237691 94	—	—	—	23769								